

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/154/2017
Identifikačné číslo spisu:	3109209191
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2019
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:3109209191.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Asociácie užívateľov služieb, so sídlom v Banskej Bystrici, Trieda Hradca Králové 28, 2/ M. Š., trvale bytom v Y., F. XX, 3/ Z. S., trvale bytom v Y.Í., O. E. XXXX/XX, 4/ F. K. N., trvale bytom v Y., E. XX, 5/ S. S. N., trvale bytom vo P., K.Á. XX, 6/ D. S., trvale bytom v H., G. X, 7/ D. Z., trvale bytom v H., V. X, 8/ Q. U., trvale bytom v N. E. XXX, 9/ Z. G., trvale bytom vo L., Y. XXXX/XX, 10/ Q. G., trvale bytom tamtiež, 11/ Ľ. Q., trvale bytom v Ž., H. H. X/XX, 12/ M. H., trvale bytom v H., H. X, 13/ K. H., trvale bytom v N.N. K., Š. X, 14/ F. Q. U., trvale bytom v G. G., Z. X, 15/ Ľ. U., trvale bytom tamtiež, 16/ S. I. K., trvale bytom v X., Q. XX, 17/ M. H., trvale bytom v G., L. XX, 18/ F. S. H., trvale bytom tamtiež, 19/ F. M. S., trvale bytom vo I. H., K.Q..E.. XX/XX, 20/ K. V., trvale bytom v J. L., U. XX, 21/ F. N. E., trvale bytom v Š., K. Z. Š. XX, 22/ D. E., trvale bytom tamtiež, 23/ S. E., trvale bytom v H., H. X, 24/ F. Q. X., trvale bytom v N. XXX, 25/ M. G., trvale bytom v S. XXX, 26/ H.J. S., trvale bytom v E., X. XX, 27/ D. S., trvale bytom v N. J. I., Y. X/XX, 28/ Z. Z., trvale bytom v Y., S. XXX/XX-X, 29/ S. Z., trvale bytom tamtiež, 30/ O. A., trvale bytom v J. N., N. XX, 31/ Z. H., trvale bytom v O., V. XX, 32/ Ľ. I., trvale bytom v Š., J.S. S. V. Š. XXX/X, 33/ Ľ. N., trvale bytom v Ď. XX, 34/ Z. Ž., trvale bytom v J., Ž. XXX, 35/ X. G., trvale bytom v G. G., Ď. X. X, 36/ S. G., trvale bytom tamtiež, 37/ N. N., trvale bytom v Ž. J. E., M. Š. X/XX, 38/ S. H., trvale bytom v G., U. XX, 39/ S. Z. Z., trvale bytom v V. N., N. V. XXXX/XX, 40/ F. Z. Z., trvale bytom v V. N., S. XXXX/X, 41/ F. M. U., trvale bytom v V. N., Z. XX/XX, 42/ G. I. G., trvale bytom v H., I. XX, 43/ M. Y., trvale bytom v S., V. XX, 44/ N. Y., trvale bytom tamtiež, 45/ O. H., trvale bytom v H., O. XX, 46/ S. S., trvale bytom v J. G. XX, 47/ X. S., trvale bytom tamtiež, 48/ O. U., trvale bytom v E. Š. XXX, 49/ F. X. Q., 50/ D. Q., 51/ X. Q. a 52/ M. Q., všetkých trvale bytom v O. J. I., U. F. XX/XX-XX, 53/ K. E., trvale bytom vo I. J. Y., U. XXX, 54/ O. H.H., trvale bytom v K., G. XX, 55/ H. N., trvale bytom v E., O. XX, 56/ H. S., trvale bytom v Y., E. XXXX/X, 57/ E. H., trvale bytom v G., E. XXX/XX, 58/ S. S., trvale bytom v Š. X, 59/ A. S., trvale bytom vo I. X, 60/ P. H., trvale bytom v V. XXX, 61/ K. D. H., trvale bytom tamtiež, 62/ S. H., trvale bytom v V. XX, 63/ Z. V., trvale bytom v N. J. I., N. XX/X, 64/ Z. K., trvale bytom v V., K. XXX, 65/ A. Z., trvale bytom v V. N., K. E. XX/X, 66/ V. S., 67/ K. S. a 68/ V. S., všetkých trvale bytom v H., H. XX, 69/ S. X., trvale bytom v N. XXXX, 70/ G. U., bývajúcej v J. G., I. XXX, 71/ K. H., trvale bytom v J. G., I. XXX, 72/ O. H., trvale bytom tamtiež, 73/ S. K., trvale bytom v K. XXX, 74/ V. K., trvale bytom tamtiež, 75/ O. I., bývajúcej v V. N., A. X/XX, 76/ Ľ. F. Z. L., naposledy trvale bytom vo I. L., V. XXXX, 77/ F. M. L., trvale bytom tamtiež, 78/ F. H. Č., trvale bytom v Y., L. XX/XXX, 79/ O. H.Q., trvale bytom v X. XXX, 80/ Z. H., trvale bytom tamtiež, 81/ G. H., trvale bytom v H. XX, 82/ Z. M., trvale bytom v N., H. XXXX/XX, 83/ F. D. P., trvale bytom v H., Ľ. X, 84/ S. S., trvale bytom v X. XXX/X, 85/ L. K., trvale bytom v N. J. I., Y. X. S. XXXX/XX, 86/ L. K., trvale bytom tamtiež, 87/ Z. K., trvale bytom v K., A. XXXX/X, 88/ O. K., trvale bytom tamtiež, 89/ S. H., trvale bytom v H., N. XX, 90/ S. D. G., trvale bytom v K., I. X, 91/ Ľ. E., trvale bytom v L. XXX, 92/ Ľ. I., trvale bytom v Č., E. XXX/XX a 93/ K. K.H., trvale bytom v Š., E. X, žalobcov 11/, 14/, 15/, 35/, 36/, 39/, 40/, 43/, 44/, 53/, 57/, 58/, 59/, 64/, 70/, 71/, 72/, 75/, 77/, 81/ a

89/ zastúpených JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou v Košiciach, Škultétyho 3, proti žalovanej Rapid life životná poisťovňa, a. s. v konkurze, so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, zastúpenej správkynou JUDr. Janou Závodskou, o neplatnosť všeobecných zmluvných podmienok, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 11C/91/2009, o dovolaniach žalobcov 11/, 14/, 15/, 22/, 35/, 36/, 39/, 40/, 43/, 44/, 53/, 57/, 58/, 59/, 64/, 70/, 71/, 72/, 75/, 76/, 77/, 81/, 83/ a 89/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 29. júla 2015 sp. zn. 19Co/724/2014, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie o dovolaní žalobcu 76/ z a s t a v u j e .

Dovolania ostatných dovolateľov o d m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“) uznesením z 29. júla 2015 sp. zn. 19Co/724/2014 potvrdil uznesenie Okresného súdu Trenčín (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinstančný súd“ a spolu s odvolacím súdom tiež len „nižšie súdy“) z 15. mája 2014 č. k. 11C/91/2009-1850, ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie vo veci samej vo vzťahu k žalobcom 1/, 11/, 14/, 15/, 16/, 22/, 35/, 33/, 36/, 37/, 39/, 40/, 43/, 44/, 53/, 57/, 58/, 59/, 63/, 64/, 65/, 70/, 71/, 72/, 75/, 76/, 77/, 81/, 82/, 83/, 85/ a 89/ z dôvodu, že žalobkyňa 1/ vzala podanú žalobu v časti svojho nároku, ako aj nárokov žalobcov, ktorých zastupovala, v celom rozsahu späť pred začatím pojednávania, pričom žalobu späť vzala rovnako aj nezastúpená žalobkyňa 33/. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď konanie v časti o žalobe vyššie uvedených žalobcov zastavil. Námietku žalobcov o nedostatku oprávnenia žalobkyne 1/ podľa § 29a ods. 1 vety poslednej Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. s. p.“) bez písomného súhlasu zastúpených vziať za nich žalobu späť považoval za irelevantnú (právne bezvýznamnú), keďže v danom prípade použitie spomínaného zákonného ustanovenia na túto vec nedopadá. Rovnako za neopodstatnenú považoval námietku žalobcov, že uvedeným postupom žalobkyňa 1/ konala v rozpore so záujmami ostatných žalobcov, keď z úradnej činnosti mal súd za preukázané, že zmluvná podmienka, určenia neplatnosti ktorej sa v predmetnej veci žalobcovia domáhali, bola už v inom súdnom konaní vyhlásená za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky a žalovaná je tak povinná podľa § 53a Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“) zdržať sa používania tejto podmienky v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala ešte v októbri 2015 advokátka označená v záhlaví tohto uznesenia v mene žalobcov 11/, 14/, 15/, 22/, 35/, 36/, 39/, 40/, 43/, 44/, 53/, 57/ - 59/, 64/, 70/ - 72/, 75/ - 77/, 81/, 83/ a 89/ (ďalej len „dovolateľa“) dovolanie s odôvodnením, že advokát Mgr. Peter Serina, zastupujúci žalobkyňu 1/, ktorého splnomocnili žalobcovia 11/, 14/ - 16/, 22/, 35/ - 37/, 39/, 40/, 43/, 44/, 53/, 57/ - 59/, 63/ - 65/, 70/ - 72/, 75/ - 77/, 81/ - 83/, 85/ a 89/ na zastupovanie v konaní, nebol oprávnený vziať v ich mene žalobu späť, keďže zo splnomocnení doložených ešte na začiatku konania vyplýva, že dovolatelia nikdy žalobkyňu 1/ nesplnomocnili na späťvzatie žalobného návrhu a nikdy jej generálne splnomocnenie neudelili. Odvolací súd preto nesprávne konštatoval v odôvodnení svojho potvrdzujúceho uznesenia, že žalobkyňa 1/ (ako občianske združenie, ktoré malo hájiť záujmy spotrebiteľov), nekonala v neprospech ostatných žalobcov, keď poukázal aj na skutočnosť, že zmluvná

podmienka, ktorú žalobcovia v konaní napádajú, už bola v iných súdnych konaniach vyhlásená za neplatnú. Odvolací súd však neuviedol, v ktorých konaniach už súdy o uvedenej zmluvnej podmienke rozhodovali. Súd je povinný ex offo skúmať neprijateľné podmienky, a to nie len tie, ktoré žalobcovia napádajú. Dovolacie argumenty opierajú o rozhodnutia ES C-168/05 zo dňa 26.10.2006 Elisa Maria Mostaza Claro c/a Centro Móvil Milenium Sl bod 38 a C-243/08 zo 4.6.2009 Pannon GSM Zrt. c/a Erzsébet Sustikné Győrfi bod 43 (o povinnosti súdu ex offo preskúmať nekalé podmienky hneď po tom, čo je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami). Vzhľadom na uvedené preto uznesenie trpí vo vzťahu k žalobcom vadou a to postupom súdu, ktorý im odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), čím je podľa nich naplnený aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.; z ktorého dôvodu navrhujú dovolaním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie (?) na ďalšie konanie.

3. Žalovaná dovolací návrh nepodala.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a č. 350/2018 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase jeho podania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas, v prvom rade skúmal, či sú splnené procesné podmienky.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca 76/ zomrel 4. februára 2015.

7. Podľa § 438 ods. 1 C. s. p. na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 161 ods. 1, 2 C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 61 C. s. p. procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

10. Podľa § 7 ods. 1 a ods. 2 vety prvej O. z. spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením, túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé a smrťou táto spôsobilosť zanikne.

11. Podľa § 62 C. s. p. ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

12. Procesnú subjektivitu má ten subjekt práva, ktorý disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. Procesná subjektivita tu predstavuje jednu z procesných podmienok, ktorou sa rozumie určitá danosť, ktorá musí existovať, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť. Ak k strate procesnej subjektivity príde

ešte pred začatím konania, každý pokus iniciovať konanie za účasti strany dotknutej takýmto nedostatkom má za následok zaťaženie konania nedostrániteľnou vadou (prekážkou) s obligatórnym následkom zastavenia konania. Strana predstavovaná či už fyzickou alebo právnickou osobou bez procesnej subjektivity (v prvom prípade pre úmrtie a v druhom pre právny zánik), nemôže iniciovať začatie žiadneho konania, teda ani konanie dovolacie. Vzhľadom na charakter plnomocenstva ako právneho úkonu splnomocniteľa, ktorý splnomocňuje na určitý úkon/úkony splnomocnenca (advokáta), je zrejmé, že v tomto prípade ide o vzťah založený na zastupovaní konkrétnej osoby v konkrétnom konaní, ktorý ale smrťou ktorejkoľvek zo strán takéhoto vzťahu zaniká.

13. Ak žalobca 76/ zomrel 4. februára 2015 a dovolanie aj v jeho mene bolo podané advokátkou zastupujúcou i väčšinu ostatných dovolateľov na pošte až 26. októbra 2015 (bezmála tri štvrté roka po úmrtí dovolateľa, o ktorom je tu reč), aj v tomto prípade tým bola založená už vyššie opisovaná neodstrániteľná prekážka konania. Nešlo tu o prípad úmrtia fyzickej osoby až po začatí konania, za určitých okolností reparaovateľný povolaním do konania právnych nástupcov až počas konania zomrelej strany sporu, ale o prípad, keď príslušná procesná podmienka chýbala od začatia konania. Pretože procesné podmienky je súd povinný skúmať v priebehu celého konania a pokus iniciovať dovolacie konanie aj v mene v rozhodnom čase už nežijúceho žalobcu bol ako úkon advokátky v mene mŕtveho klienta neúčinný, dovolacie konanie o dovolaní žalobcu 76/ bolo potrebné zastaviť (prvá veta výroku tohto uznesenia najvyššieho súdu).

14. Oprávnenosť na podanie dovolania potom najvyšší súd skúmal i v časti dovolania podávaného v mene žalobkýň 22/ a 83/, ktoré advokátku splnomocnili na zastupovanie pred súdmi a exekútormi v konaní vedenom Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 11C/91/2009 (v prípade žalobkyne 22/ splnomocnením na č. l. 1887 spisu z 25. marca 2014 a v prípade žalobkyne 83/ splnomocnením na č. l. 1869 spisu z 11. marca 2014). Konanie vo veci samej sa skončilo uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 29. júla 2015 sp. zn. 19Co/724/2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. septembra 2015. Právoplatným skončením konania stratili svoju účinnosť aj splnomocnenia udelené pre konanie, ktorými účastníci (dnes strany) poverili advokátov svojím zastúpením. V prípade vôle strán na pokračovaní ich zastúpenia aj v nadväzujúcom dovolacom konaní je preto potrebné nové splnomocnenie, pokiaľ inak nevyplyva z pôvodného splnomocnenia pre základné konanie.

15. Dovolateľ musí byť podľa § 429 ods. 1 C. s. p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom a zároveň platí, že dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť advokátom aj spísané. Táto povinnosť neplatí len vtedy, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona je zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

16. Nedostatok povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní bol v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu tradične ponímaný ako nedostatok podmienky konania (dnes procesnej podmienky), ktorý bránil uskutočneniu konania o dovolaní a ktorý bol pri neodstránení vady ani na výzvu súdu (spojenú s príslušnými poučeniami) dôvodom zastavenia dovolacieho konania. Nová úprava procesného práva nesplnenie tejto a/alebo ďalšej podmienky dovolacieho konania, predstavovanej spísaním dovolania a ďalších podaní dovolateľa advokátom, sankcionuje odmietnutím dovolania. ale aby k nemu mohlo dôjsť, musí tu byť stav kumulatívneho nesplnenia oboch takýchto podmienok.

17. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu vyplýva, že skoršie zastúpenie žalobcov vrátane žalobkýň 22/ a 83/ skončilo právoplatnosťou uznesenia odvolacieho súdu, žalobkyne 22/ a 83/ preukázateľne nemajú právnické vzdelanie a pre tvrdené zastúpenie advokátkou (nie organizáciou na ochranu spotrebiteľa) tu nejde ani o žiaden z prípadov predpokladaných ustanovením § 429 ods. 2 C. s. p. Žalobkyne 22/ a 83/ boli riadne poučené o skutočnosti, že dovolanie v ich mene podala advokátka bez

riadneho splnomocnenia, preukazujúceho oprávnenie na ich zastúpenie v dovolacom konaní, boli poučené o nevyhnutnosti doloženia plnomocenstva pre dovolacie konanie (§ 429 a § 436 ods. 1 C. s. p.) a boli upozornené aj na následok neodstránenia takej vady (§ 447 C. s. p.); keď prvoinštančný súd vyzýval žalobkyňu 22/ listom z 31. mája 2017 (č. l. 2072 spisu) a žalobkyňu 83/ listom z 18. júla 2017 (č. l. 2090 spisu), v oboch prípadoch inšpirovaným listom najvyššieho súdu z 28. septembra 2016 sp. zn. 7 Cdo 15/2016 (ktorým bol spis vrátený súdu prvej inštancie bez rozhodnutia o dovolaní). Výzvy boli tu spomínaným dovolateľkám, ako aj advokátke podávajúcej v ich mene dovolania, riadne doručené (porovnaj doručky na č. l. 2072 p. v. a č. l. 2091 p. v. spisu), žiadna zo strán tvrdeného vzťahu zastúpenia však jeho existenciu nedoložila a u týchto dovolateľiek tak najvyššiemu súdu neostávalo iné, než ich dovolania odmietnuť podľa § 447 písm. e/ C. s. p.

18. Po vysporiadaní sa s dovolaniami žalobcu 76/ a žalobkýň 22/ a 83/ zostalo posúdiť prípustnosť dovolania podaných advokátkou v mene ostatných dovolateľov (žalobcov 11/, 14/, 15/, 35/, 36/, 39/, 40/, 43/, 44/, 53/, 57/ - 59/, 64/, 70/ - 72/, 75/, 77/, 81/ a 89/).

19. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. šlo dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal.

20. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Procesné právo v čase začatia dovolacieho konania zakotvovalo, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. potom dovolanie bolo prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo b/ šlo o uznesenie o priznaní, resp. nepriznaní účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

21. Dovolaním napádané uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné. Nejde ani o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

22. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 vety druhej O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa najvyšší súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p.

23. Takéto zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ takéhoto ustanovenia (šlo tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej z takýchto tzv. zmätočnosťných väd ale dovolací súd nezistil.

24. So zreteľom na dovolateľmi tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa najvyšší súd osobitne zameriaval na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci im súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.)

25. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu a 3/, že možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tomu, že zákon majúci sa tu použiť v žiadnom zo

svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký závadný postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov v O. s. p. alebo inom predpise procesného práva (napr. v exekučných konaniach zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

26. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad ale v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že oba nižšie sudy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a dovolateľom neznemožnili uplatniť procesné práva priznané im právnym poriadkom na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

27. Odňatie možnosti dovolateľom pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých najskôr prvoinštančný a po ňom i odvolací súd založili svoje rozhodnutia, ktorými pre späťvzatie žaloby zastavili konanie.

28. V prejednávanej veci je totiž z odôvodnenia dovolaním napádaného uznesenia odvolacieho súdu zrejmé, že ním došlo k potvrdeniu uznesenia súdu prvej inštalácie pre stotožnenie sa s jeho záverom o neexistencii dôvodov pre pokračovanie v konaní proti vôli žalobcov. Tento právny záver odvolacieho súdu považuje i odvolací súd za správny.

29. Vo vzťahu k argumentu dovolateľov o odňatí im možnosti konať pred súdom jednak tým, že dovolatelia nikdy nespĺnomocnili žalobkyňu 1/ k späťvzatiu žalobného návrhu a tiež tým, že dovolateľom ako spotrebiteľom, nebola rozhodnutím odvolacieho súdu poskytnutá účinná ochrana, keď odvolací súd neuviedol, v ktorých rozhodnutiach sa žalovanými neprijateľnými podmienkami už skôr zaoberal, je v prípade prvého argumentu o splnomocnení potrebné poukázať na skutočnosť, že obsah spisu potvrdzuje pravý opak. Splnomocnenia dovolateľov, ktorými (v zmysle ich znenia) splnomocnili žalobkyňu 1/ na podanie žaloby a zastupovanie v súdnom konaní voči žalovanej o neprijateľnosti zmluvných podmienok, náhradu ujmy a iné práva, ktoré žalobcom ako spotrebiteľom vznikli na základe právneho vzťahu z jednotlivých zmlúv so žalovanou, sa nachádzajú v spise na č. l. 28 (žalobkyňa 11/), č. l. 31, 32 (žalobcovia 14/ a 15/), na č. l. 39 (žalobkyňa 22/), na č. l. 52 a 53 (žalobcovia 35/ a 36/), na č. l. 56 a 57 (žalobcovia 39/ a 40/), na č. l. 60 a 61 (žalobcovia 43/ a 44/), na č. l. 70 (žalobca 53/), na č. l. 74, 75 a 76 (žalobcovia 57/, 58/ a 59/), na č. l. 81 (žalobca 64/), na č. l. 87, 88 a 89 (žalobcovia 70/, 71/ a 72/), na č. l. 92, 93, 94 (žalobcovia 75/, 76/ a 77/), na č. l. 98 (žalobkyňa 81/), na č. l. 100 (žalobkyňa 83/) a na č. l. 106 (žalobkyňa 89/). Žalobkyňa 1/ zastupovala neskorších dovolateľov v zmysle udelených splnomocnení podľa § 26 ods. 5 O. s. p., keďže túto možnosť jej, ako združeniu zriadenému na ochranu spotrebiteľa, evidovanému v Evidencii občianskych združení, priznávalo ustanovenie § 25 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

30. Z pohľadu rozsahu tzv. zastupovacích oprávnení zákon rozoznáva jednoduché splnomocnenie, ktoré oprávňuje na konkrétne procesné úkony (nahliadnutie do spisu, zastupovanie na konkrétnom pojednávaní, spísanie podania, atď.) alebo procesné splnomocnenie, udelené pre celé konanie (platné pre úkony minimálne v prvej a v druhej inštalácii). Ak v splnomocnení nie sú výslovne uvedené len určité procesné úkony, platí, že ide o procesné splnomocnenie, ktoré nemožno obmedziť. Splnomocnenec je oprávnený na všetky procesné úkony účastníka (strany), teda podávať návrhy, meniť ich, vziať ich späť, navrhovať dôkazy, uzatvoriť zmier, prijímať písomnosti a pod. Prekročenie procesného splnomocnenia, resp. konanie v neprospech zastúpeného, prípadne nekonanie nemá voči súdu a voči tretím osobám význam. Taký postup má význam len vo vzájomnom vzťahu zástupcu a zastúpeného a môže zakladať zodpovednosť za škodu, ktorá zastúpenému týmto prekročením vznikla.

31. Nakoľko zástupkyňa v osobe žalobkyne 1/ vzala účinne žalobu späť, súd prvej inštalácie na to správne reagoval zastavením konania a odvolací súd sa s takým postupom rovnako správne stotožnil.

Niet pochybností o správnosti takého postupu, preto tento dôvod nezakladá odňatie možnosti dovolateľov konať pred súdom. Obdobne nešlo na takéto odňatie usúdiť ani vzhľadom na dovolateľmi poukazovanú nedostatočnosť rozhodnutie odvolacieho súdu v časti odôvodnenia, ktoré síce informuje, ale nekonkretizuje, o existencii iného súdneho konania, v ktorom mal súd vysloviť neprijateľnosť zmluvných podmienok žalovanej. Púha zmienka o existencii takého konania v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nepredstavuje nedostatočnosť a nezrozumiteľnosť tohto rozhodnutia, keďže nie je ani nosným dôvodom v úsudku odvolacieho súdu, smerujúcim k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Nepredstavuje ani právne posúdenie veci, ktoré by dovolateľ mohol (i keď v prípade nedostatku prípustnosti dovolania bez účinku) namietat'. Podstatným argumentom bolo posúdenie odvolacích dôvodov, ktoré smerovali k výkladu rozsahu splnomocnenia udeleného žalobkyni 1/ a v ktorých dovolaním namietanú procesnú vadu nebolo možné zhladiť.

32. Pretože u dovolateľov označených pod 18. zhora ako ostatných (uvedených v zátvorke) po posúdení prípustnosti ich dovolaní podľa § 239 O. s. p. nešlo usúdiť na prípustnosť dovolania, nebola preukázaná ani dovolateľmi tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. (s výnimkou vady spočívajúcej vo vecnom rozhodnutí odvolacieho súdu aj za účasti už nežijúceho žalobcu 76/, ktorú však nešlo reparať na základe dovolaní iných osôb stojacich na rovnakej strane sporu osobitne za situácie, ak ani prípadné povolenie odvolacím súdom do sporu právnych nástupcov žalobcu 76/ by nemohlo nič zmeniť na viazanosti oboch nižších súdov späťvzatím žaloby, urobeným aj v mene osoby, o ktorej tu je reč a dopadajúcim i na právnych nástupcov); dovolaciemu súdu tu neostávalo iné, než dovolania týchto dovolateľov ako procesne neprípustné odmietnuť podľa § 447 písm. c/ C. s. p.

33. V dôsledku odmietnutia dovolania, teda pri výsledku dovolacieho konania obdobnom jeho zastaveniu, ktoré procesne zavinili žalobcovia, vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania žalovanej (§ 256 ods. 1 C. s. p. per analogiam). Procesnej súperke dovolateľov však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli. Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí (tu dovolací súd), mal rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom rozhodnej právnej úpravy by sa mohlo zdať, že to tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce 1. rozhodnutie v rámci rozhodnutia končiaceho konanie len o nároku na náhradu a 2. až následné rozhodnutie prvoinštančného súdu o výške náhrady (v tejto súv. por. § 262 ods. 1 a 2 C. s. p.) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu a naopak taký zmysel postráda, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (u jednej preto, že ju na to nedisponuje výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov majúcich sa nahradiť, alebo sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce nepriznanie náhrady) - v tejto súv. por. aj R 72/2018.

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.